

12 Mai 2014, nr. 621

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea instituțiilor financiare - art. 3, 6, 10 ș.a., Legea cu privire la gaj ș.a)

(înregistrat în Parlament cu numărul 143 din 08 Aprilie 2014)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea instituțiilor financiare - art. 3, 6, 10 ș.a., Legea cu privire la gaj ș.a)

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Transparența decizională** În procesul de elaborare și promovare a proiectului, transparența decizională a fost respectată.
- 4. Scopul promovării proiectului.** Prin proiect se propune operarea mai multor completări și modificări la: Legea instituțiilor financiare, nr. 550 din 21.07.1995; Legea nr. 449 din 30.07.2001 cu privire la gaj; Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985 din 18.04.2002.
Pornind de la nota informativă, dar și de la esența modificărilor și completărilor propuse, proiectul are drept scop fortificarea cadrului normativ național privind transparența și calitatea acționariatului bancar, precum și consolidarea regimului de sancțiuni din sectorul financiar-bancar.

Fundamentarea proiectului

- 5. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.
Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.
- 6. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă** Termenul de cooperare cu societatea civilă a fost respectat.
- 7. Suficiența argumentării.** În condițiile art. 20 din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative (Legea nr. 780/2001), concomitent cu elaborarea proiectului de act legislativ, grupul de lucru urmează să întocmească o notă informativă care trebuie să includă: a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile

urmărite prin implementarea noilor reglementări; b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui; c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză; d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură; e) actul de analiză a impactului de reglementare, în cazul în care actul legislativ reglementează activitatea de întreprinzător. În speță, nota informativă nu conține o analiză a condițiilor ce au impus elaborarea proiectului. Totodată, proiectul nu este însoțit de actul de analiză a impactului de reglementare.

8. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit art. 20 lit. c) din Legea nr. 780/2001, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză. În speță, nota informativă conține referințe la unele standarde internaționale în domeniu, practici ale altor țări, precum și la unele rapoarte (recomandări) ale organismelor internaționale relevante domeniului.

9. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit art.20 lit. d) din Legea 780/2001, nota informativă trebuie să conțină informații privind fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură. Aceleași exigențe se conțin și în art. 47 alin. (6) din Regulamentul Parlamentului.

Pornind de la nota informativă, dar și de la esența completărilor și modificărilor propuse, proiectul nu va necesita careva cheltuieli financiare substanțiale din bugetul de stat.

10. Analiza impactului de reglementare a proiectului. Proiectul nu a fost supus analizei impactului de reglementare.

Evaluarea de fond a coruptibilității

11. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, care ar fi necorelate/contrare interesului public general.

12. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane, care ar fi contrară interesului public.

13. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

14. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise. Exprimările întrunesc rigorile tehnicii legislative și ale limbajului juridic, fiind respectate regulile de ortografie și punctuație.

15. Reglementarea activității autorităților publice. Prin proiect se propun anumite modificări și completări care, implicit, vizează activitatea autorităților publice (extinderea noțiunii de "cotă substanțială" asupra echivalentului de 1 % din capital sau din dreptul de vot, introducerea răspunderii penale pentru Gestionarea defectuoasă sau frauduloasă a băncii, Obstrucționarea supravegherii bancare). Obiecțiile se conțin în Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

16. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. III, pct. 3	3. Articolul 197 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: "(3) Distrugerea sau risipirea bunurilor	Sintagma "(sau fără)" ar putea genera practici judiciare neuniforme, făcînd eventualele sancțiuni disproporționate încălcărilor. Aceeași obiecție reținem pentru întreg conținutul art. III din proiect care se	Coruptibilitate Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune	Excluderea sintagmei "(sau fără)". Aceeași obiecție reținem pentru întreg conținutul art. III din proiect.

		băncii de către administratorul acesteia în procesul de administrare se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 8 ani."	referă la modificarea/completarea Codului penal.		
2	Art. III, pct. 4 - conținutul propus al art. 239/2 lit. d)	Articolul 239/2. Obstrucționarea supravegherii bancare ... d) obstrucționează în orice alt mod exercitarea supravegherii de către Banca Națională a Moldovei ...	În redacția propusă, normele nu conțin temeieri exhaustive pentru survenirea răspunderii.	Coruptibilitate Temeieri neexhaustive pentru survenirea răspunderii	Concretizarea tuturor temeierilor pentru survenirea răspunderii.

Concluzii

Prin proiect se propune operarea mai multor completări și modificări la: Legea instituțiilor financiare, nr. 550 din 21.07.1995; Legea nr. 449 din 30.07.2001 cu privire la gaj; Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985 din 18.04.2002.

Pornind de la nota informativă, dar și de la esența modificărilor și completărilor propuse, proiectul are drept scop fortificarea cadrului normativ național privind transparența și calitatea acționariatului bancar, precum și consolidarea regimului de sancțiuni din sectorul financiar-bancar.

În condițiile art. 20 din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative (Legea nr. 780/2001), concomitent cu elaborarea proiectului de act legislativ, grupul de lucru urmează să întocmească o notă informativă care trebuie să includă: a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări; b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui; c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză; d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură; e) actul de analiză a impactului de reglementare, în cazul în care actul legislativ reglementează activitatea de întreprinzător.

În speță, nota informativă nu conține o analiză a condițiilor ce au impus elaborarea proiectului. Totodată, proiectul nu este însoțit de actul de analiză a impactului de reglementare.

Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, care ar fi necorelate/contrare interesului public general.

Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane, care ar fi contrară interesului public.

Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise. Exprimările întrunesc rigorile tehnicii legislative și ale limbajului juridic, fiind respectate regulile de ortografie și punctuație.

Prin proiect se propun anumite modificări și completări care, implicit, vizează activitatea autorităților publice (extinderea noțiunii de "cotă substanțială" asupra echivalentului de 1 % din capital sau din dreptul de vot, introducerea răspunderii penale pentru Gestionarea defectuoasă sau frauduloasă a băncii, Obstrucționarea supravegherii bancare). În acest sens, au fost identificate următoarele elemente de coruptibilitate: Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune; Temeieri neexhaustive pentru survenirea răspunderii. Tratarea corespunzătoare a acestor elemente ar îmbunătăți proiectul.

